

Til lovforslag nr. L 53.

Bilagshæfte

til

Betænkning

over

I. Forslag til lov om ændring af bistandsloven

(Ændring af kontanthjælpsregler m.v.)

II. Forslag til lov om ændring af bistandsloven

(Ændring af kontanthjælpsregler m.v.) (L 116)

(Folketingsåret 1985-86)

I bilagshæftet er optrykt nogle af socialudvalgets spørgsmål vedrørende lovforslagene til socialministeren samt ministerens besvarelse heraf (bilag 1).

Endvidere er optrykt henvendelser til udvalget og socialministerens kommentarer her-til (bilag 2) samt et notat fra socialministeren

vedrørende det under I anførte lovforslag (bilag 3).

Endvidere er optrykt en henvendelse til udvalget, modtaget efter lovforslagets vedtagelse, samt socialministerens kommentar her-til (4).

Bilag 1

**Nogle af socialudvalgets spørgsmål vedrørende lovforslagene til socialministeren
og dennes besvarelse heraf**

Spørgsmål:

Hvornår afbrydes 9-måneders-perioden?

Svar:

Efter den foreslåede § 37, stk. 2, 3. pkt., nedsættes grundydelsen efter 1. pkt. til 2.193 kr. månedlig, når der er ydet hjælp i en sammenhængende periode på 9 måneder, medmindre det kan godtgøres, at pågældende i den nærmeste fremtid vil være i stand til at klare sig selv.

Hvis der faktisk ikke har fundet udbetaling sted i det tidsrum, for hvilket der normalt udbetales kontanthjælp (som regel 1 måned, da de faste udgifter opgøres månedsvis), afbrydes 9-måneders-perioden. Der skal således ikke lægges vægt på årsagen til, at der i den pågældende periode ikke har været ydet hjælp. En konstatering af, at der faktisk i denne periode ikke har fundet udbetaling sted, er i sig selv tilstrækkelig til, at perioden afbrydes.

Spørgsmål:

Hvad forstås ved »hidtidige indtægter«?

Svar:

Det fremgår af den foreslåede § 37, stk. 5, 1. pkt., at den samlede hjælp kan højst udgøre 90 pct. af den hidtidige indtægt. Det er angivet i § 37, stk. 5, 5. og 6. pkt., at man ved hidtidige indtægt forstår indtægten i den seneste kalendermåned. Hvis dette beløb i det enkelte tilfælde ikke er et rimeligt udtryk for ansøgerens indtjeningssevne, anvendes i stedet den gennemsnitlige indtægt i de seneste 3 kalendermåneder.

Det vil typisk kunne komme på tale at skulle anvende den gennemsnitlige indtægt i de seneste 3 kalendermåneder, når pågældende har haft svingende indtægt i tiden forud

for de ændringer i forholdene, der danner baggrund for ansøgningen om kontanthjælp.

Spørgsmål:

Hvilke elementer indgår i »hidtidige indtægter«?

Svar:

Ved hidtidige indtægter forstås *samlige* de indtægter, som kontanthjælpsmodtagere har haft forud for ansøgningen om kontanthjælp. Der kan således være tale om såvel indtægter, der i skattemæssig henseende er a-indtægter eller b-indtægter, som indtægter ved bijob eller andre former for dokumenterede indtægter.

Der er ikke i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 37, stk. 5, nogen begrænsning med hensyn til, hvilke indtægter der kan anerkendes.

Spørgsmål:

Kunne man tænke sig andre situationer, der kunne ligestilles med uddannelse, f.eks. højskoleophold el.lign., således at den varige hjælp afbrydes og klienten får mulighed for igen at opnå højeste sats?

Svar:

Det fremgår af svaret på spørgsmål 4, at det er en betingelse for at komme på »den høje hjælp« på ny, at klienten i en periode har været helt ude af kontanthjælpssystemet.

Såvel efter de gældende regler som efter lovforslaget er der adgang til, at personer under deltagelse i højskoleophold m.v. kan bevare kontanthjælpen.

Det vil derfor stride afgørende mod grundprincipperne i bistanstlovens kontanthjælpsregler, såfremt en person, som har *bevaret* kontanthjælpen under højskoleopholdet, efter opholdets afslutning uden videre

skulle op på den højere hjælp, der ydes i de første 9 måneder.

En person, der har været på højskoleophold og under opholdet har bevaret sin kontanthjælp, har jo netop ikke været ude af kontanthjælpssystemet og klarer sig selv i en periode.

Det afgørende for, om en person efter at have fået udbetalt »den lavere hjælp« i en periode på ny kan komme op på den højere hjælp, som ydes i de første 9 måneder, er, om pågældende har været helt ude af bistandslovens kontanthjælpsregler.

Spørgsmål:

Hvilke konsekvenser får forslagets formulering i § 37, stk. 2, »såfremt de ikke hidtil har haft indtægter, der overstiger disse grunddydelser . . .« i forhold til den gældende formulering » . . . har pågældende ikke hidtil haft indtægter . . .«?

Svar:

Lovforslagets regel betyder en forbedring for dem, der har haft indtægter under summen af de faste ydelser.

Reglerne for kontanthjælpforsøget har med hensyn til unges hidtidige indtægter samme formulering som den gældende § 37, stk. 2.

En af erfaringerne fra forsøget er, at unge, hvis hidtidige indtægter lå under de faste ydelser, kom i klemme, da de så kun kunne få hjælp svarende til den hidtidige (lavere) indtægt.

Denne situation undgås med den foreslåede formulering.

Spørgsmål:

Der ønskes en uddybende redegørelse for begrebet »ændringer i sine forhold« i § 37, stk. 1, er det f.eks. en »ændring«, at ens logerende flytter, at der sker en nedgang i efterløn, eller at der sker edb-koks ved lønudbetaling?

Svar:

I bemærkningerne til forslagets § 37, stk. 1, er der henvist til den gældende § 37, stk. 1's forudsætninger for, at der kan ydes forbi gående kontanthjælp.

Det skal således være den praksis, der har dannet sig i tilknytning til den gældende §

37, stk. 1, i henseende til, hvad der er en såkaldt »social begivenhed«, der videreføres med hensyn til begrebet »ændringer i sine forhold« i forslagets § 37, stk. 1.

Med hensyn til de i spørgsmålet nævnte eksempler bemærkes, at efter Socialministeriets opfattelse vil det sidste om »edb-koks« være en ændring, der efter omstændighederne kunne berettige til kontanthjælp, eventuelt med tilbagebetalingspligt.

For så vidt angår efterløn, bemærkes, at denne ikke kan kombineres med kontanthjælp efter § 37, da efterlønsmodtagere ikke opfylder betingelserne i § 38 om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

At en logerende flytter, vil normalt ikke betyde en sådan ændring i en persons forhold, at den pågældende er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold.

Spørgsmål:

Betyder begrebet »og lignende løbende udgifter«, at f.eks. familie/indboforsikring, ejendomsskat, indvendig vedligeholdelse og »fællesudgifter« ved andels- og ejerlejligheder er omfattet?

Svar:

Med sætningen »og lignende løbende udgifter« i den foreslåede § 37, stk. 3, er det hensigten at fastslå, at opremsningen umiddelbart foran ikke er udtømmende.

Det er Socialministeriets opfattelse, at dokumenterede udgifter til ejendomsskat, indvendig vedligeholdelse og »fællesudgifter« ved andels- og ejerlejligheder kan medtages i forbindelse med beregningen af boligtillægget.

Derimod finder Socialministeriet, at udgifter til en familie/indboforsikring må afholdes af kontanthjælpsmodtagerens grundbeløb, da denne form for forsikring ikke kan anses som en udgift, der er knyttet direkte til selve boligen.

Spørgsmål:

Hvis en kommune har betalt beboerindskud for en kontanthjælpsmodtager, og den pågældende fraflytter sin lejlighed, kan kommunen da gøre krav på at få tilbagebetalt det restprovenu, der opstår ved fraflytningen?

Bilag til bet. o. lovf. vedr. bistanndsloven

Svar:

Udgangspunktet er, at kontanthjælp efter bistanndsloven ikke skal tilbagebetales, jf. § 7, stk. 1. Det fremgår dog af lovens §§ 25 og 26, at kontanthjælp i visse særlige situationer skal/kan kræves tilbagebetalt. Disse bestemmelser er udtømmende, og der kan således ikke herudover kræves tilbagebetaling.

Således som bistanndslovens regler om tilbagebetaling af hjælp i §§ 25 og 26 er udformet, kan hjælp til dækning af et *boligindskud* kun kræves tilbagebetalt, hvis der på tidspunktet for hjælpens udbetaling foreligger forhold, der viser, at den pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen. Det vil i denne situation sige, at det kan forventes, at der i løbet af *kortere* tid vil ske fraflytning, og at der i den forbindelse vil blive udbetalt et beløb til lejer.

Spørgsmål:

Hvilke kommentarer har ministeren til et ændringsforslag, hvor efter udtrykket »hvis der kan fremskaffes...« i § 37, stk. 3, 5. pkt., erstattes med »hvis der er fremskaffet en rimelig og billigere bolig«?

Svar:

Det er Socialministeriets opfattelse, at det afgørende må være, om der *kan* fremskaffes en rimelig og billigere bolig til kontanthjælpsansøgeren.

Da det naturligvis er op til kontanthjælpsmodtageren, om pågældende ønsker at flytte til den bolig, der kan fremskaffes, finder Socialministeriet det ikke hensigtsmæssigt, hvis § 37, stk. 3, 5. pkt., affattes som nævnt i spørgsmålet.

En bolig kan ikke anses som *værende anskaffet*, før der foreligger en underskrevet lejekontrakt eller et underskrevet skøde.

Som konsekvens heraf kunne den formulering, som er nævnt i spørgsmålet, føre til, at det blev det sociale udvalg, som måtte underskrive de nævnte »overtagelsesdokumenter«.

Spørgsmål:

Der ønskes en kommentar fra ministeren til et forslag om at bevare den nuværende § 37, stk. 3.

Svar:

39 Udvalgenes betænkninger m.m. (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Efter den gældende bestemmelse i § 37, stk. 3, kan der til personer, hvis forhold er særlig vanskelige på grund af usædvanlig store *forsørgerbyrder* eller høje *boligudgifter* undtagelsesvis ydes hjælp ud over dagpenge-maksimum.

Det er Socialministeriets opfattelse, at der i lovforslaget § 37, stk. 3 og 4, er taget hensyn til de tilfælde, der hidtil har været omfattet af § 37, stk. 3.

Der henvises til, at der efter den foreslåede bestemmelse i § 37, stk. 3, ydes et boligtillæg til dækning af *alle* udgifterne vedrørende boligen, og at der efter den foreslåede bestemmelse i § 37, stk. 4, ydes et børnetillæg, som er væsentligt forhøjet i forhold til de gældende regler.

Det er derfor Socialministeriets opfattelse, at der ikke er behov for en bestemmelse, der svarer til gældende lovs § 37, stk. 3.

Spørgsmål:

Vil en klient der mister 1.000 kr. om måneden ved en logerendes fraflytning ikke være berettiget til hjælp, hvis dette beløb er nødvendigt for at få økonomien til at hænge sammen?

Der skæres i boligsikring med et beløb, der står i forhold til, hvor stor en del af lejligheden der udlejes – f.eks. 1/3 når der er tale om et ud af 3 værelser.

Svar:

Det vil afhænge af en konkret vurdering, om en nedgang i indtægter på grund af en logerendes fraflytning er af så væsentlig betydning for den pågældendes økonomiske situation, at det kan berettige til kontanthjælp, men det kan ikke udelukkes.

Med hensyn til det i spørgsmålet anførte om boligsikring må det bemærkes, at det i den situation, hvor værelset ikke genudlejes, igen vil være den fulde lejudgift, der indgår i beregningen af den individuelle boligstøtte.

Spørgsmål:

Omfatter boligtillægget også dækning af eventuelle udgifter til fællesantenneanlæg?

Svar:

Det er tilsigtet, at boligtillægget skal dække alle udgifter, der har tilknytning til boligen. Dette fremgår også af lovforslaget.

Udgiften til fællesantenneanlæg, der f.eks. kan være en del af huslejen, kan således også være omfattet af boligtillægget.

Spørgsmål:

Omfatter begrebet »transport« efter § 38, stk. 1, også udgifter til egen bil?

Svar:

Efter Socialministeriets opfattelse vil udgifter til transport i egen bil og lign. efter omstændighederne kunne betragtes som en nødvendig udgift i forbindelse med erhvervelse af indtægter.

Det må efter Socialministeriets opfattelse være en forudsætning, at offentlige transportmidler ikke med rimelighed kan forlanges benyttet, og at udgifterne til egen bil ikke står i misforhold til indtægtens størrelse.

Spørgsmål:

Er ministeren enig i den opfattelse, at forslagens gennemførelse bør give kommunerne anledning til at opprioritere det rådgivende og opøgende sociale arbejde?

Svar:

Spørgsmålet kan besvares bekræftende.

Jeg kan i den forbindelse henvise til, at der under beskrivelsen af de administrative konsekvenser af lovforslaget specielt er peget på muligheden for at anvende frigjorte ressourcer på rådgivning og anden forebyggen- de virksomhed.

Spørgsmål:

Ifølge lovforslagets § 37, stk. 5, skal indtægten være erhvervet inden for den seneste måned, eventuelt de seneste tre måneder. Regnes perioden i den forbindelse fra ansøgningstidspunktet – eller fra den sociale begivenheds indtræden? Gælder samme periodeafgrænsning § 37, stk. 2 og stk. 3?

Svar:

Efter Socialministeriets opfattelse vil tidspunktet for »den sociale begivenhed« og ansøgningstidspunktet normalt være nogenlunde sammenfaldende.

Det afgørende må dog være de pågældendes indtægter, før behovet for hjælp er opstået – efter såvel stk. 3 som stk. 5 i § 37.

Efter § 37, stk. 2, 2. pkt., lægges der alene vægt på, om den unge overhovedet på et eller andet tidspunkt forud for ansøgningen har haft selvstændige indtægter.

Spørgsmål:

Agter ministeren at fremsætte ændringsforslag, der medfører, at kontanthjælpsmodtagere kan oppebære en vis indtægt, uden at der sker fradrag i kontanthjælpen?

Spørgsmål:

Agter ministeren at genindføre – eventuelt i ændret form – den i 1981 afskaffede bestemmelse om, at der kunne ses bort fra indtil halvdelen af en enlig forsørgers eller ægtefælles arbejdsindtægt ved beregning af kontanthjælp?

Svar:

De tidligere gældende regler om, at der i visse tilfælde kunne bortses fra indtil halvdelen af en enlig forsørgers eller en ægtefælles arbejdsindkomst blev ophævet under henvisning til den samfundsudvikling, der har fundet sted, hvorefter såvel begge parter i et ægteskab som enlige forsørgere normalt har tilknytning til arbejdsmarkedet.

Der arbejdes i frikommunesammenhæng med forsøg, hvorefter personer, der modtager kontanthjælp efter gældende lovs § 37, stk. 4, eller § 43, må tjene et vist beløb, uden at det medfører fradrag i kontanthjælpen.

Resultatet af frikommuneforsøget må evalueres, før der eventuelt foreslås ændrede regler på dette punkt.

Spørgsmål:

I relation til § 42, stk. 5 og 6, ønskes oplyst, hvilket levestandardniveau revaliderede efter ministerens opfattelse bør have i tilbagebetalingsperioden.

Svar:

Den revaliderede bør i den normalt tiårige tilbagebetalingsperiode have et beløb til rådighed, der ligger noget over et kontanthjælpsniveau.

I den bekendtgørelse om, hvornår og i hvilket omfang uddannelseshjælp efter § 42 skal ydes som lån, der vil blive udsendt med hjemmel i bemyndigelsesreglen i § 42, stk. 4,

vil der blive fastsat nærmere regler for tilbagebetaling af lånet.

Spørgsmål:

Bliver det kommende cirkulære opdelt i vejledende og bindende regler?

Svar:

I overensstemmelse med den fremgangsmåde, som følges på nuværende tidspunkt, vil der blive udarbejdet en *vejledning* til kommunerne om de nye regler.

Spørgsmål:

Ministeren bedes tilstille udvalget en sammenligning mellem »unge«-reglens takster i lovforslaget og stipendiedelen i det af undervisningsministeren udarbejdede forslag om en ændret SU.

Svar:

Undervisningsministeriet har i skrivelse af 18. november 1986 oplyst følgende:

Det af Undervisningsministeriet udarbejdede udkast til lovforslag om Statens Uddannelsesstøtte (endnu ikke fremsat) indeholder følgende satser:

A. Ungdomsuddannelserne og videregående uddannelser stipendieklip 1-24:

	Pr. år	Pr. md.
Hjemmeboende	20.000	1.666
Udeboende	36.000	3.000

Forskellen i stipendiesatserne beror på en skønnet forskel i levestandard mellem ude- og hjemmeboende.

B. Videregående uddannelser klip 25-48:

	Pr. år	Pr. md.
Alle	24.000	2.000

Den foreslåede § 37, stk. 2, 2. pkt. (L 53):

	Pr. år	Pr. md.
Hjemmeboende	14.664	1.222
Udeboende	22.164	1.847

Herudover ydes et boligtillæg til dækning af alle udgifterne vedrørende boligen og eventuelt børnetillæg.

Den særlige »unge-takst« i kontanthjælpslovforslaget gælder kun for unge un-

der 23 år, der ikke har forsørgelsespligt over for ægtefælle eller børn, og som ikke hidtil har haft indtægter, der overstiger grundydelse.

Det bemærkes, at kontanthjælpsforslagets »unge-takster« er fastsat under hensyn til stipendiebeløbene efter den gældende lov om Statens Uddannelsesstøtte (i 1986-87 er stipendiemaksimum for 18-21-årige 15.800 kr. for hjemmeboende og 26.000 kr. for udeboende).

Spørgsmål:

Der ønskes et forslag til udformning af et ændringsforslag, der ligestiller unge bistandsklienter og SU-modtagere fra 1. juli 1987, men således at kontanthjælpsforslagets principper om grundbeløb og boligtillæg opretholdes, eventuelt med fast boligtillæg for denne gruppe af hensyn til ligestillingen med SU-modtagere.

Forslaget skal i øvrigt udformes således, at der ydes ens grundydelse til ude- og hjemmeboende, jf. de to foregående spørgsmål. Grundydelsen skal i princippet være lig med det gennemsnitlige personfradrag.

Svar:

Da der for øjeblikket er overvejelser om en ændring af satserne og reglerne i øvrigt for Statens Uddannelsesstøtte, vil det ikke være teknisk muligt at udarbejde et forslag, der pr. 1. juli 1987 på én gang giver fuld ligestilling med SU-modtagere og opretholder kontanthjælpsforslagets principper om en hjælp, der består af et grundbeløb og et boligtillæg.

Så snart der er skabt klarhed om, hvordan reglerne for Statens Uddannelsesstøtte bliver fra og med sommeren 1987, vil jeg imidlertid være indstillet på at tage den foreslåede § 37, stk. 2, 2. pkt., op til vurdering.

Spørgsmål:

Medfører ændringen, at en ung hjemmeboende skal have haft indtægter på 1.223 kr. månedlig for at komme på den høje grundydelse, mens den udeboende unge skal op på en månedlig indtægt på 1.848 kr. for at opnå det samme (idet der som eksempler er brugt lovforslagets oprindelige tekster).

Svar:

Spørgsmålet kan besvares bekræftende.

En ansøger, der skal have grundydelsen efter § 37, stk. 2, 1. pkt., bør have indtægter af en sådan karakter, at de med rimelighed kan anses for ansøgerens selvstændige niveau, og i denne henseende findes det rimeligt, at udeboende må have haft højere indtægter end hjemmeboende.

Spørgsmål:

Er der ikke modstrid mellem svaret på spørgsmål 25 til L 116, 1985-86 (bilag 10) og svaret på spørgsmål 48 til L 53 (bilag 29) – og i bekræftende fald hvorfor?

Svar:

Svaret på spørgsmål 25 (L 116) drejer sig om en situation, hvor den ene ægtefælle før den sociale begivenhed ikke har haft indtægtsgivende arbejde. I denne situation skal der tages udgangspunkt i halvdelen af ægteparrets indtægter før den sociale begivenhed.

I svaret på spørgsmål 48 (L 53) er det lagt til grund, at begge ægtefæller før den sociale begivenhed har haft indtægtsgivende arbejde. I denne situation skal kontanthjælpen derfor beregnes på grundlag af hver af parternes hidtidige indtægter.

Spørgsmål 25 (L 116):

Hvordan beregnes »hidtidige niveau« i tilfælde af skilsmisse eller dødsfald for den ægtefælle, som ikke hidtil har haft indtægtsgivende arbejde?

Svar:

Når den ene ægtefælle ikke hidtil har haft indtægtsgivende arbejde, skal der ved fastsættelsen af det hidtidige niveau i tilfælde af skilsmisse eller dødsfald tages udgangspunkt i halvdelen af ægteparrets indtægter før den sociale begivenhed.

Spørgsmål 48 (L 53):

Hvordan beregnes »hidtidigt niveau« for en kontanthjælpsmodtager efter endt revalidering eller efter et mislykket revalideringsforsøg?

Svar:

Ved fastsættelsen af det hidtidige niveau for en person, der har afsluttet en

revalidering, vil der som udgangspunkt blive lagt vægt på det nye niveau og ikke det niveau, som pågældende havde før revalideringen. Hvis pågældende derimod har opgivet et revalideringsforsøg, lægges der vægt på, om revalideringsperioden har haft en sådan længde, at pågældende udgiftsmæssigt har indrettet sig på et højere niveau.

Spørgsmål:

Skal hidtidig indtægt i en situation med samlivsophævelse være begge samlede indtægter – eller halvdelen?

Svar:

Det er Socialministeriets opfattelse, at man i en situation med samlivsophævelse – og for ægtefællers vedkommende ved separation eller skilsmisse – må betragte hver af parterne som enlige. Kontanthjælpen skal derfor beregnes på grundlag af hver af parternes hidtidige indtægter.

Det bemærkes, at den samlede hjælp ydes uden begrænsninger af hidtidige indtægter, forudsat at den beregnede hjælp ikke overstiger det beløb, der efter arbejdsløshedsforsikringsloven udbetales i højeste dagpenge med fradrag for skat.

Spørgsmål:

Hvordan beregnes »hidtidigt niveau« for personer, der gennem længere tid har været hospitalsindlagt?

Svar:

Ved fastsættelse af det hidtidige niveau for personer, der gennem længere tid har været hospitalsindlagt, anvendes det niveau, som pågældende havde før hospitalsindlæggelsen. Forvaltningen skal ved beregningen opregulere dette niveau.

Spørgsmål 27:

Vil ministeren overveje et ændringsforslag, hvorefter der – eventuelt indtil et vist beløb – ses bort fra børns egne indtægter ved en kontanthjælpsberegning?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål 19, hvoraf fremgår, at det på samme måde som for voksnes indtægt gælder også for børns

indtægter, at disse fratrækkes i den beregnede hjælp. Socialministeriet finder ikke grundlag for, at der på nuværende tidspunkt fremsættes ændringsforslag om at fravige dette hovedprincip i bistanndsloven.

Spørgsmålet har sammenhæng med det tilsvarende spørgsmål om fradragsfrit beløb for voksne, der har indtægter ved siden af kontanthjælpen. I forslag til frikommunelov II er medtaget et forslag om, at voksne kan tjene 5.000 kr. om året, uden at dette får indflydelse på beregningen af kontanthjælpen. Efter udløbet af forsøgsperioden vil der blive taget stilling til, om der er grundlag for at ændre loven på dette punkt. Spørgsmålet om børns indtægter kan tages op i tilknytning hertil.

Spørgsmål:

Ad forslag til § 42, stk. 1: er der aldersgrænse ved tildeling af hjælp efter denne bestemmelse?

Svar:

Der er ingen aldersgrænse ved tildeling af hjælp efter § 42.

Spørgsmål:

Kan udgiften til bolig dækkes, når familien opholder sig på døgninstitution?

Svar:

Hjælpen til en familie, der er optaget på døgninstitution, skal efter lovforslaget beregnes på samme måde som før optagelsen på institution.

Hvis familien under opholdet har bevaret sin hidtidige bolig, kan der derfor ydes bolig-tillæg hertil.

I den beregnede hjælp skal der fratrækkes et beløb, svarende til den økonomiske fordel ved opholdet, f.eks. sparede udgifter til kost.

**Nogle henvendelser til udvalget og
ministerens kommentarer hertil**

KOMMUNERNES LANDSFORENING

Den 28. november 1986

Folketingets socialudvalg

*Ændring af bistanndslovens regel om statsrefusion
af udgifter til flygtninge*

Efter henstilling fra landsforeningen har socialministeren (i lovforslaget om ændring af bistanndslovens kontanthjælpsregler, L 53) foreslået en udvidelse af kredsen af personer, der er omfattet af reglen om 100 pct. statsrefusion. Reglen skal fremover udover flygtninge omfatte personer, der har opnået en midlertidig opholdstilladelse af humanitære grunde, og personer, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens regler om familie-sammenføring.

Socialministeren har benyttet anledningen til at foreslå en ændring af den periode, for hvilken kommunerne kan opnå 100 pct. statsrefusion. Efter de gældende regler opnår kommunerne 100 pct. refusion af udgifter til en flygtning, så længe den pågældende ikke har klaret sig uden hjælp efter bistanndsloven i en sammenhængende periode på 2 år.

Efter det nye forslag er refusionen begrænset til en periode på 5 år regnet fra datoen for opholdstilladelsen. Forslaget indebærer en vis administrativ lettelse.

Da flygtninge forsørges af Dansk Flygtningehjælp i de første 18 måneder, betyder det fremsatte forslag, at kommunerne allerede efter 3½ år skal overtage halvdelen af udgiften til forsørgelse af flygtninge. Dette forslag er uacceptabelt,

- fordi det klart er i strid med regeringens flygtningepolitik, hvorefter den enkelte kommune skulle friholdes for den økonomiske belastning, der ligger i at modtage et større antal flygtninge; der er således i løbet af det sidste år gennemført nogle lovændringer, herunder af bistanndsloven, netop med dette sigte;
- fordi den administrative lettelse primært gør sig gældende i forhold til flygtninge, der flytter til en anden kommune, og
- fordi en periode med fuld statsrefusion på kun 3½ år vil give anledning til sager om refusion fra en tidligere opholdskommune, hvilket kan volde betydeligt administrativt besvær.

Kommunernes merudgifter som følge af begrænsningen af refusionsperioden skal – for alle kommuner under ét – kompenseres ved opgørelsen af bloktilskudspuljen.

Dette vil imidlertid ikke give den enkelte kommune nogen rimelig dækning af merudgifterne, da flygtningene fortsat må forventes at være ganske ujævnt fordelt på landets kommuner.

Nogle foreløbige skøn over de udgiftsmæssige konsekvenser af en ændring af de nuværende regler om refusionsperioden til det nye forslag om en periode på 3½ år tyder på, at der for kommuner med mange flygt-

ninge kan blive tale om ganske betydelige merudgifter.

Landsforeningen skal derfor henstille, at kommunerne kan opnå fuld statsrefusion af udgifter til flygtninge i 5 år fra kommunens

overtagelse af flygtningenes forsørgelse. Teknisk kan dette gennemføres på den måde, at refusionsperioden fastsættes til 6½ år fra opholdstilladelsen.

Med venlig hilsen

Thorkild Simonsen

/ Peter Gorm Hansen

Landsforeningen har tillige sendt dette brev til:
socialminister Mimi Stilling Jakobsen.

Den 2. december 1986

*Mødrehjælpens kommentarer til forslag til lov
om ændring af bistandsloven*

Overordnet er Mødrehjælpen positivt indstillet overfor ændringer af uhensigtsmæssigheder og forældede bestemmelser i bistandsloven, der siden 1976 har undergået betydelige ændringer og samtidig skal administreres i et system, der 10 år efter lovens vedtagelse frembyder andre sociale vilkår.

Man er i Mødrehjælpen enige i at faste takster for kontanthjælpen kan medføre, at kontanthjælpen bliver væsentlig lettere at overskue for modtageren, og at det også kan give en administrativ lettelse. Fordelen her skal dog klart ligge i, at de sagsbehandlere, der efterhånden i overdreven grad er beskæftiget med beregning og udmåling af hjælp, bibeholdes i det egentlige rådgivnings- og vejledningsarbejde. Intensivering heraf påkalder sig også på grundlag af undersøgelserne i forbindelse med socialreformen foretaget af Socialforskningsinstituttet den allerstørste opmærksomhed.

I Mødrehjælpen har vi noteret, at det gennemfremsatte lovforslag indeholder forbedringer i forhold til det lovforslag, der blev behandlet i sidste folketingssamling.

Til forskel fra sikringsordningerne hviler bistandsreglerne på et familie/forsørgelsesprincip. Lovens hensigt er, at når en familie henvender sig med et eller flere problemer, skal der foreslås en behandlingsplan, hvoraf det fremgår, at man har gennemtænkt den helhed, familien befinder sig i, og forsøgt at genskabe trygge rammer om hele familiens situation. Desværre afspejles i daglig praksis sjældent dette helheds familiesynspunkt, idet helheden meget ofte vurderes så snævert, at vurderingen alene retter sig mod betydningen af eventuelle indkomster i familien for beregning af ydelse efter kontanthjælpsreglerne.

Overordnet skal vi også argumentere mod opretholdelsen af differentieringen mellem ydelserne udfra en tidsmæssig betragtning, idet vi ikke finder denne automatiske overførsel til lavere ydelser foreneligt med socialt arbejde.

Mødrehjælpen vil foreslå og nærmere begrundede, at revalideringsafsnittet i bistandsloven gøres til et selvstændigt afsnit og styrkes betydeligt.

*Enkeltvise kommentarer til de
foreslåede ændringer*

ad punkt 1, § 2, 2. punktum

Vi skal stærkt understrege, at vi ikke i ligestillingens navn finder forslaget hensigtsmæssigt.

Ligestilling mellem mand og kvinde er ideologisk ønskeligt. Men forslaget indebærer en ligestilling, der ikke svarer til kvindernes reelt underprivilegerede situation.

Mødrehjælpen frygter, at det vil blive til ulempe for enlige forsørgere, der er udlændinge, men har været gift med en dansk mand, og forudser, at kvinder kan udvises, når de ikke har mulighed for at forsørge sig selv og børnene. Dette vil medføre, at kvinden bliver fastlåst i ægteskabet, hvor vanskeligt det end er for hende. Måske burde paragraffen udbygges til at omfatte mænd, der senest har været gift med en dansk kvinde, hvor der er fælles børn, hvis man skal tale om et ligestillingssynspunkt. Man kan forudse, at der bliver flere forsøg fra udenlandske mænd, der tager børnene ud af landet, en fremgangsmåde, man i øvrigt i kontanthjælpsforslaget har forsøgt at afbøde. Erfaringen viser, at der går 7 år, inden man får dansk indfødsret.

ad punkt 2, § 37

Også Mødrehjælpen har erfaret, at den klart definerede beskrivelse af sociale begivenheder i den hidtidige lov har indebåret en indsnævring af begrebet. Det kan derfor skønnes hensigtsmæssigt at omforme ordlyden til »ændring i sine forhold«, da det vil hindre en afskæring af andre sociale begivenheder end de i det nuværende lovforslag beskrevne. Risikoen er, at kriterierne kan ændres efter forgodtbefindende, således at

sagsbehandlere vurderer, at den foreliggende sociale situation ikke er tilstrækkelig til, at klienten kan oppebære hjælp efter § 37.

§ 37, stk. 2

Den nuværende ordning med særlig lav hjælp til unge har fungeret meget uheldigt, fordi hjemmeboende unge pålægger forældre til børn over 18 år en faktisk forsørgerpligt, hvilket ikke er i overensstemmelse med den øvrige lovgivning, og for de unge udeboende gør det eksistensen særdeles vanskelig med al den risiko for social deroute dette indebærer.

Ordningen blev indført meget skyndsomt, den har givet utrolig meget besvær, ført unge ud i meget uheldige situationer og bidraget til deres fornemmelse af ikke at være ligeværdige borgere. Måske er det meget vigtigt netop at give vores unge indtryk af at være det.

Med hensyn til overførsel til et lavere levestandard efter 9 måneders forløb er der mange veldokumenterede uhensigtsmæssigheder i denne nyskabte sociale praksis. 9 måneder er en meget kort periode at gennemføre en social behandlingsplan i. Arbejdet bliver i nogen tilfælde forceret, i andre tilfælde går de 9 måneder nærmest automatisk, fordi den enkelte social- og sundhedsforvaltning ikke har ressourcer til at følge arbejdet op. Vi mener ikke, det er nok at tage sagen op til vurdering efter 3 måneder, idet vi mener, at socialt arbejde skal indebære, at klientens situation løbende tages op uden bestemte tidsfrister og med stadige muligheder for ændringer alt efter udvikling. Samtidig indebærer reglerne at visse grupper – ikke mindst forsørgere med børn – får et levestandard, der ligger under levestandarden for en enlig folkepensionist, vort hidtidig accepterede eksistensminimum, hvilket også bidrager til, at det bliver en særlig samfundsgruppe med lav social prestige og nogen af de tilbageværende og isolationsmekanismer, der tilsyneladende er typiske for underprivilegerede i 1980'erne.

Ideen om, at man i forbindelse med overgang til den lave hjælp kan få yderligere tillæg til bolig, men på betingelse villighed til overflytning i billigere (= dårligere) bolig, skønnes ikke hensigtsmæssig. Kommunalt set vil reglen sikkert blive administreret meget forskelligt alt under hensyn til den eksisterende boligmasse, men i storbyer med meget

gammelt udtjent byggeri risikerer man en overflytning af de i forvejen særdeles dårligt stillede mennesker til usunde, umoderne boliger. I den forbindelse kan henvises til Socialmedicinsk Instituts efterundersøgelse af amtslæge Vagn Christensens undersøgelse fra 1956 om børn og dårlige boligvilkår, der jo klart viser, at det kan blive en livslang belastning for det barn, der vokser op.

Vi skal her tillade os at henvise til, at en meget stor andel af Mødrehjælpens klientel kommer i rådgivningerne med meget alvorlige boligproblemer, ca. 11 pct. har ingen bolig. Det volder i den forbindelse meget ofte vanskeligheder at få bevilget boligindsat, hvilket ikke bliver lettere efter de senere økonomiske indgreb.

Vi er også bekymrede ved reglerne om tinglyste andele, idet vi er bange for, at mange kvinder ikke står som underskrivere på skødet, og gør de ikke det, kan de efter de nye regler ikke få nogen hjælp til boligudgiften. De kan heller ikke få tinglyst deres andel, da de jo så påtager sig en boligudgift med henblik på at få den dækket af kontanthjælpen.

§ 37, stk. 4

Vi finder at de nu foreslåede regler er en forbedring – måske undtagen for de kvinder, hvor den bidragspligtige er pålagt et højere bidrag end normalbidraget.

I forbindelse hermed vil vi gerne henlede Folketingets opmærksomhed på uhensigtsmæssigheder af lignende art i pensionslovgivningen, idet en enlig forsørger, der har en social pension, jo kun får faderens normalbidrag, og hvis hun får et forhøjet bidrag, anvendes det til eventuelt at nedtrappe hendes pension. Det er måske hensigtsmæssigt at vende tilbage til det i en senere henvendelse, men vi vil gerne påpege, at nogle af førtidspensionisterne er i en overordentlig vanskelig situation, og man kunne ønske at man analogt med de nu foreslåede regler i bistanndsloven ville ændre også i lov om social førtidspension.

§ 37, stk. 5

Det er et stort fremskridt at dimittendsatsen afskaffes. Alligevel er vi bekymrede over det loft, der her fremstilles, og skal i bilag tillade os at fremstille et eksempel vedrøren-

de en enlig mor, der er forladt af børnenes far, hun har hidtil gået hjemme og ikke haft indtægt.

§ 37, stk. 7

Vi finder det er en forringelse at taksterne kun reguleres en gang årligt mod nu 2 gange. Samtidig skal vi gøre opmærksom på, at hvis dagpengeniveauet fastlåses nu igen, vil hele forbedringen på området ikke blive særlig meget værd. Dagpengene er nu som maksimum nede på omkring 70 pct. af længennemsnittet i hele landet.

§ 39

Mødrehjælpen skal meget henstille, at formuestørrelserne i de interne cirkulærer i social- og sundhedsforvaltningerne kommer frem i lyset, og kunne ønske, at den formue, man eventuelt måtte beholde, blev nøjere præciseret i revision af kontanthjælpscirkulæret i forbindelse med gennemførelse af herværende lovforslag.

Spørgsmålet giver anledning til megen diskussion med kommunerne, meget forskellig praksis og en del ankesager.

§ 41

Her henvises til foranstående bemærkninger om stadig vurdering og evaluering af klientens situation og den ydede bistand.

§ 42

Revalideringsindsatsen har siden nedlæggelsen af revalideringscentret været både svindende og svingende fra kommune til kommune. Revalidering bør derfor være et selvstændigt afsnit i bistanndsloven.

Som væsentligt hovedargument i et sådant afsnit bør understreges, at revalidering skal iværksættes hurtigt. Der ventes alt for længe, dels på grund af ventetid i social- og sundhedsforvaltningerne, dels på grund af praksis omkring færdigbehandling, dels på grund af ventetiderne til forskellige revalideringsinstitutioner, og endelig i medfør af cirkulære af 30. september 1983, hvor man ofte skal have været langvarig social klient for at blive revalideret. Samme uhensigtsmæssighed findes i dagpengereformen, hvor uddannelse først kan iværksættes efter at pågældende har været i jobtilbud som langtidsledig.

Vi har en klar erfaring for, at vi ikke kan hjælpe unge stærke kvinder, der ønsker at skabe et godt liv for dem selv og deres børn, men at vi måske har revalideringsmuligheder overfor kvinder, der i en langvarig social proces har mistet selvtillid, livsmod og det overskud, der er nødvendigt for at gå ind i en længerevarende uddannelse.

Selv om der ikke er nogen 9-måneders regel og overføring til lavere takster i revalideringsydelse, er de for små, ikke mindst for kvinder, der længe har været henvist til lave sociale ydelser. Det er i hvert fald meget ofte nødvendigt med en gældssanering, inden man kan gå igang med et reelt revalideringsforløb. Med hensyn til tilbagebetalingspligt ønsker Mødrehjælpen ikke mindst efter den seneste afgørelse fra Ankestyrelsen, og lang erfaring i praksis, at få tilbagebetalingsreglerne nøje præciseret. Sammenligner man revalideringsordningerne med f.eks. en 4-årig uddannelse med kombination, studiestøtte/studielån, er revalideringsydelsen efterhånden betænkelig lille. Vi ønsker ikke at forsørgelsesandelen skal være pålagt tilbagebetalingspligt, vi ønsker absolut ikke at ægtefælleindtægten skal modregnes fuldt ud, hvilket er en stor hindring for mange gifte revaliderere og virkelig en diskrimination af ægteskabet i forbindelse med den sociale lovgivning.

Vi ønsker heller ikke, at mennesker under revalidering skal pådrage sig tilbagebetalingspligt i deres ejerbolig. Samtidig er det vigtigt at der lægges en revalideringsplan, at social- og sundhedsforvaltningerne i primærkommunerne tør investere i uddannelser af en rimelig varighed og styrke, idet alt for mange socialforvaltninger vælger ganske korte og betydningløse revalideringsforløb, der blot fører ud i nye nederlag. Psykisk er det på samme tid overordentlig vigtigt for klienten at der gives tilsagn om et samlet og færdigt uddannelsesforløb, og ikke som nu, hvor det bliver en dårlig vane at give tilsagn om ydelse et halvt eller helt år ad gangen. Det skaber en for stor utryghed for klientellet. Endelig ønsker vi meget, at arbejdsprøvningsinstitutter og genoptræningsinstitutter udnyttes efter hensigten således, at det virkelig kunne blive inspirerende, udviklende og stimulerende institutioner i stedet for som nu – i alt for stort omfang – at blive anvendt til at bekræfte overfor revaliderings- og pensionsnævne

at revalideringsmulighederne for et nedslidt midaldrende klientel er udtømte.

Man kunne i høj grad anbefale at revalideringsperioder i arbejdsmarkedslovgivningsregi ikke var »døde« perioder, således, at et revalideringsforløb, ikke mindst i arbejdsprøvning på arbejdsmarkedet, kunne tilbagegive dagpengereetten. Det vil også være en gavnlig udvikling med henblik på at få flest mennesker ud af bistanndssystemet.

Vi vil anbefale at revalideringshjælpen bliver helt løsrevet fra § 37 i bistanndsloven med selvstændige tilskudskriterier og selvstændige ydelser. Vi kunne ønske et nyt revalideringscirkulære, hvor både målgruppen og den indsats der skal ydes i forbindelse med bevillingen præciseres nøjere.

ad § 46 a

Social- og Ankestyrelsen har netop igen måttet præcisere, at transgsbedømmelsen skal være mere lempelig end ved den nuværende § 37, stk. 2-beregning. Dette bør understreges i paragraffen og i en kommende revision af kontanthjælpscirkulæret.

På Mødrehjælpens oplysningsdag den 31. oktober i år forstod vi på socialministeren, at bestemmelsen om kost til gravide skulle tolkes lempeligt. Det er vores erfaring ved samarbejde med de kommunale social- og sundhedsforvaltninger, at det vil den kun blive, hvis det præciseres nøjere. For øjeblikket forekommer den for svag. Vi må stærkt anbefale, at de unge gravide ikke omfattes af de særlige ungdomsydelser, og vil også tillade os at foreslå, at man ikke kan overflyttes til lavere sats under graviditeten.

Vi mangler samtidig et særligt sæt hjælpeforanstaltninger omkring svangerskab og fødsel. Vi mangler muligheder for særlige ydelser, svangerskabstøj, børnetøj, barnevogn, barneseng og lign. Vi mangler rekreative bestemmelser og kunne, om det ønskes, fremsætte et særligt forslag hertil. Mange praktiserende læger gør opmærksom på, at

det er vanskeligt at give rådgivning og vejledning omkring abort, fordi der ingen egentlige tilbud eksisterer af omtalte særydelser.

§ 46 c

Desværre bruges denne ordning først når skaden er sket, og ikke som det egentlig var hensigten, som den forebyggende indsats, der i meget høj grad mangler, hvilket også er dokumenteret i en undersøgelse i Sønderjyllands amt, hvor der kun var udført forebyggende arbejde i 18 pct. af fjernelsessagerne.

De nyeste tal for gennemsnitsprisen for en døgninstitution er 240.000 kr. årligt. Familieplejepriserne topper, medens mødrene går på den laveste bistanndshjælp.

Ved gennemførelsen af børneforsoringsloven i 1964 indførte man netop muligheden for (på grundlag af mange undersøgelser) at investere økonomisk i et hjem med vanskeligheder for at undgå fjernelser og medvirke til hjemgivelse. Mødrehjælpen vil virkelig gerne understrege, at ideen med denne lovgivning, der skulle fortsættes i den nuværende bistanndslovs § 40, stk. 2, og nu i § 46, stk. c, styrkes ganske betydeligt.

ad § 48

Der er ikke revision af § 48. Mødrehjælpen har lov at henlede opmærksomheden på, at de forældre, der modtager kompensation for tabt arbejdsfortjeneste under pasning af vedvarende syge børn, har meget svært ved at komme tilbage på arbejdsmarkedet, da også denne § 48-periode tæller som »død« periode i A-kasselovens forstand, hvilket er meget u hensigtsmæssigt, især for de forældre der mister deres børn, kan det være ganske forfærdeligt, at de ikke kan gentilpasses arbejdsmarkedet når sorgen er bearbejdet.

Mødrehjælpen vil tillade sig at rette henvendelse til Folketingets socialudvalg for nærmere uddybelse af det her anførte.

MØDREHJÆLPEN AF 1983

Hanne Reintoft

**Bilag til skrivelse af 2. december 1986 fra
Mødrehjælpen af 1983**

§ 37, stk. 5

Dagpengesatsen er for lav, da det her er et loft, må vi benytte lejligheden til at gøre indsigelse.

Den samlede hjælp

Hvis vi forestiller os, at det er en enlig mor med to børn, der er forladt af børnenes far, og hun hidtil har gået hjemme, uden indtægt?

Beregning efter de nye regler:

Grundydelse	2.579 kr.
Børnetillæg	578 kr.
Børnetillæg til det yngste barn	<u>388 kr.</u>
I alt	<u>3.549 kr.</u>

Når vi trækker denne indtægt fra dagpengeloftet som p.t. er på 5.357 kr., er der tilbage til boligudgifter 1.808 kr.

Beregning efter den nugældende § 37, stk. 2:

Fagforeningskontingent	500 kr.
Licens	101 kr.
Telefon	88 kr.
Sygesikringen Danmark	50 kr.
Falck-abonnement	50 kr.
Familieforsikring	50 kr.
Renter af rimelige banklån, f.eks. til møbler	200 kr.
Boligindskudslån	270 kr.
Underhold	<u>2.319 kr.</u>
	<u>3.628 kr.</u>

Hvis faderen er bidragspligtig så betales bidraget, hvis det kan være i behovet inden for maksimum dagpenge.

Efter § 37, stk. 2, betales husleje, el og varme. Der kan søges dispensation fra dagpengeloftet, hvis der er store boligudgifter eller forsørgelsesbyrden er stor. Det gøres tit.

Alt hvad der ligger af samlet boligudgift inkl. varme, el osv., der overskrider halvt maksimum dagpenge, lægges automatisk oven i loftet.

Efter den nye beregning resterer der til boligudgift 1.808 kr. Efter den gamle beregning bliver indtægten før vi skal til at se på boligudgiften omtrent det samme som indtægten før den nye beregning. Det vil sige, at børnetillægget opsluges af de andre tillæg, som man så ikke yder.

I virkeligheden er der overhovedet ingen økonomisk forbedring. Såfremt en ny lov ikke giver mulighed for dispensation med hensyn til boligudgifter, er der tale om en forringelse og derfor ingen grund til – for forsørgerne – at glæde sig til et børnetillæg, eftersom det ikke giver flere penge til børnefamilierne.

Man kan så sige, at det er en fordel for klienterne at de ikke skal komme og forevise kvitteringer på alle deres udgifter, men i stedet får en fast ydelse. Sagsbehandlerne er derudover meget bange for at det vil resultere i, at der fremtidigt blot udleveres penge over skranken, og at det hermed bliver op til klienterne at »mase« på for at komme til at tale med en sagsbehandler om deres problemer i øvrigt.

SOCIALMINISTERIET

Den 9. december 1986

**Kommentarer til
skrivelse af 2. december 1986 med bilag
fra Mødrehjælpen af 1983**

ad punkt 1, § 2, 2. pkt.

Der henvises til Socialministeriets svar af 4. december 1986 på spørgsmål 38 og 55. Det fremgår heraf, at der efter Socialministeriets opfattelse bør gælde ligestilling mellem mænd og kvinder, og at der bør gælde samme principper i pensionsloven og bistanndsloven.

ad punkt 2, § 37

Der henvises til Socialministeriets svar af 4. december 1986, hvoraf det fremgår, at ordene i den foreslåede § 37, stk. 1, »ændringer i sine forhold« svarer til formuleringen i den gældende lovs § 37, stk. 1, hvor der efter en række eksempler nævnes: »eller andre ændringer i sine forhold . . .«.

§ 37, stk. 2

Med hensyn til det anførte om de særlige »unge-takster« henvises til Socialministeriets svar af 27. november 1986 på spørgsmål 19 og svaret af 4. december 1986 på spørgsmål 62 og 63.

Kontanthjælpsforslagets »unge-takster« er fastsat under hensyn til stipendiebeløbene efter den gældende lov om Statens Uddannelsesstøtte. Når der er skabt klarhed om, hvordan reglerne for Statens Uddannelsesstøtte bliver fra og med sommeren 1987, vil Socialministeriet være indstillet på at tage den foreslåede § 37, stk. 2, 2. pkt., op til vurdering, jf. Socialministeriets svar af 4. december 1986 på spørgsmål 64.

Med hensyn til det anførte om opfølgningen af de enkelte kontanthjælpssager skal man henvise til, at den foreslåede § 41, stk. 2, pålægger de sociale udvalg en *forpligtelse* til at tage kontanthjælpsmodtageren og familiens forhold op til bedømmelse *senest* 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse.

Der er således tale om en »minimumsregel«.

De sociale udvalg bør i øvrigt følge sagerne op efter behov.

Til bemærkningerne om den uensartede praksis, der forventes at blive som følge af, at boligtillægget efter lovforslaget kan ned sættes, hvis boligudgiften efter en samlet bedømmelse skønnes at være for høj, og der kan fremskaffes en rimelig og billigere bolig, kan henvises til, at en tilsvarende bestemmelse findes i den gældende lovs § 43, stk. 3, 2. pkt.

Socialministeriet er ikke bekendt med, at denne bestemmelse har haft virkninger, som Mødrehjælpen frygter.

§ 37, stk. 4

Socialministeriet er enig i, at eventuelle økonomiske problemer for førtidspensionister bør behandles i en anden sammenhæng.

§ 37, stk. 5

Der henvises til bemærkningerne til Mødrehjælpens beregningseksempel i bilaget.

§ 37, stk. 7

Den foreslåede regulering, hvorefter kontanthjælp kun reguleres én gang årligt, svarer til bestemmelserne i det lovforslag om regulering af en lang række ydelser, herunder sociale ydelser, som finansministeren har fremsat.

§ 39, stk. 1

Det bemærkes, at det følger af den foreslåede bestemmelse – som svarer til den gældende lovs § 39 – at kontanthjælpsmodtageren som udgangspunkt ikke må være i besiddelse af formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes. Da det er en undtagelse, at der kan ses bort fra en formue, når den skal benyttes til helt specielle formål, er det Socialministeriets opfattelse, at størrelsen af den

formue, som kan afsættes til senere brug, bør bero på en helt konkret vurdering af formålet med dens anvendelse.

§ 41

Der henvises til det foran anførte om »opfølgning« af kontanthjælpsagerne.

§ 42

En stor del af de uhensigtsmæssigheder, der efter Mødrehjælpens opfattelse er ved revalidering efter § 42, vil blive afhjulpnet med den vejledning om revalidering, der vil blive udsendt i tilslutning til ikrafttrædelsen af de nye bestemmelser. Således vil målgruppen blive beskrevet, og det vil blive understreget, hvor vigtigt det er, både at revalidering iværksættes så hurtigt som muligt, efter at behovet er konstateret, og at der i samarbejde med ansøgeren lægges en samlet revalideringsplan.

Ønsket om at få tilbagebetalingsreglerne nøje præciseret vil også blive opfyldt, idet der som nævnt i svaret på spørgsmål 53 vil blive fastsat nærmere regler for tilbagebetaling af lån ydet efter § 42.

Mødrehjælpens forslag om, at revalidering bør have et selvstændigt afsnit i bilstandsloven, vil næppe give nogen sikkerhed for, at kommunerne vil intensivere deres revalideringsindsats.

I øvrigt har spørgsmålet om at løsrive § 42 fra § 37 og have særlige regler for udmåling af hjælp til revalidering (bl.a. skulle der så kunne ses helt eller delvis bort fra ægtefælleindtægt, ligesom tilbagebetalingsreglen for terminsydelser ikke skulle finde anvendelse ved hjælp efter § 42) været drøftet i kontanthjælpsudvalget, hvor der ikke kunne opnås enighed herom. Især var de kommunale repræsentanter betænkelige ved at skulle have 2 forskellige sæt udmålingsregler.

Mødrehjælpen anfører, at revalideringsydelse er for lave sammenlignet med støtte fra Statens Uddannelsesstøtte og studielån. Hertil bemærkes, at uddannelseslån efter bilstandslovens § 42 er rente- og afdragsfrit, hvilket under alle omstændigheder giver en væsentlig fordel.

For så vidt angår spørgsmålet om tilbagebetaling af en del af den hjælp, der vedrører forsørgelse, henvises til svaret på spørgsmål 85 vedrørende det tidligere fremsatte forslag

til ændring af bilstandsloven (L 116), specielt Socialministeriets kommentarer af 10. marts 1981 til Ombudsmandens skrivelse af 20. november 1980 til Folketingets socialudvalg.

Det anføres af Mødrehjælpen, at revalideringsydelse generelt er for små, og at det derfor kan være nødvendigt med hjælp til gældssanering, inden revalidering påbegyndes. Forslaget § 46 indeholder hjemmel til at yde en sådan hjælp.

Mødrehjælpen ønsker, at revalideringsinstitutionerne udnyttes mere konstruktivt og ikke blot til at bekræfte, at en nedslidt klient ikke kan revalideres. Hertil bemærkes, at revalideringsinstitutionerne er amtskommunale institutioner, men at Socialministeriet er bekendt med, at der så småt er forsøg i gang rundt omkring i amtskommunerne med at ændre strukturen.

Problemet om de »døde« perioder i relation til dagpengeretten vil blive taget op i forbindelse med opfølgning af rapporten »De handicappede og arbejdsmarkedet«.

ad § 46 a

For så vidt angår spørgsmålet om kost til unge gravide skal man henvise til, at der vil blive fremsat ændringsforslag, således at en ung gravid efter 12. svangerskabsuge overgår til grundydelsen for personer over 23 år.

Endvidere bemærkes, at der efter den foreslåede § 46 vil kunne ydes hjælp til dækning af udgifter til børnetøj, barnevogn, seng m.v.

§ 46 c

Den foreslåede bestemmelse svarer til gældende lovs § 40, stk. 2.

Bestemmelsen giver efter Socialministeriets opfattelse de sociale udvalg mulighed for at sætte ind med den fornødne forebyggende indsats. Bestemmelsen indeholder ikke nogen begrænsning med hensyn til arten af den forebyggende indsats.

ad § 48

Efter bilstandslovens § 48, stk. 1, kan der ydes forældre hjælp til dækning af merudgifter ved forsørgelsen af handicappede børn, som bor hjemme. En af ydelserne, som falder ind under bestemmelsen, er erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, når en af forældrene

har måttet ophøre med sin beskæftigelse for at passe et handicappet barn i hjemmet.

Efter lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. § 55 er det en forudsætning for udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge, at den arbejdsløse har haft arbejde i mindst 26 uger inden for de sidste 3 år.

I medfør af Arbejdsdirektoratets cirkulære af 29. juni 1984 blev det efter forhandling med Landsarbejdsnævnet fastsat som en forsøgsordning, at også perioder, hvor et arbejdsløshedskassemedlem har passet et handicappet barn, og hvortil der er udbetalt hjælp i henhold til bistanndslovens § 48, stk. 1, i op til 2 år, kunne beregnes som »død periode« i forhold til § 58 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. »Døde perioder« bevirker, at den 3-års periode, inden for hvilken arbejdskravet i § 55 skal være opfyldt, forlænges med varigheden af de »døde perioder«.

Socialministeriet har over for Arbejdsministeriet anbefalet, at der i relation til dagpengeberegningen skabes ligestilling for de personer, der har modtaget hjælp efter henholdsvis bistanndslovens § 37 og § 48, stk. 1, i forbindelse med pasning af syge børn, således at pasningsperioderne i begge situationer gøres til »døde perioder« som en permanent ordning.

Spørgsmålet om »døde perioder« har endvidere været behandlet i Arbejdsministeriets udvalg om supplerende dagpenge og fejludbetalinger.

Udvalget har i sin betænkning fra maj 1986 foreslået, at den periode, inden for hvilken arbejdskravet skal være opfyldt, højst forlænges med 2 år som følge af »død periode«, og har ment, at en udvidelse til også at omfatte hjælp efter bistanndslovens § 37 bør afvente yderligere erfaringer med ordningen.

De nugældende permanente regler om »død periode« i forhold til hjælp efter bistanndslovens § 48, stk. 1, fremgår af § 3 i bekendtgørelse nr. 451 af 11. oktober 1985 fra Direktoratet for Arbejdslededsforsikringen, som ændret ved direktoratets bekendtgørelse nr. 730 af 8. oktober 1986.

Kommentarer til Mødrehjælpens beregningseksempel i bilag 1

Mødrehjælpens beregningseksempel illustrerer blot, at hvis man forudsætter, at kon-

tanthjælpsmodtageren har et passende stort antal faste udgifter, og man samtidig forudsætter, at den pågældende kommune vil godkende disse faste udgifter som værende rimelige, så kan der opstilles beregningseksempler, hvor hjælpen – også for familier med børn – bliver lavere efter forslagets regler end efter de nugældende kontanthjælpsregler.

Der er imidlertid intet overraskende i, at man kan opstille sådanne enkeltstående beregningseksempler, der giver en lavere hjælp til en børnefamilie end de nugældende regler.

Allerede i rapporten fra følgegruppen om evaluering af kontanthjælpsforsøget fremgår det f.eks. af tabel 8.1., at 21 pct. af de familier med børn, der modtager hjælp i de første 9 måneder, gik ned i hjælp efter forsøgsreglerne.

Hvis man – uden betydelige merudgifter – ønsker at indføre en kontanthjælpsudmåling efter faste regler, vil der uundgåeligt også være kontanthjælpsmodtagere, der får udmålt en lavere hjælp end efter de nugældende regler.

At Mødrehjælpen på grundlag af ét enkelt beregningseksempel drager de konklusioner, at forslaget »ikke giver flere penge til børnefamilierne«, og at »børnetillægget opluges af de andre tillæg, som man så ikke yder«, må betegnes som en fuldstændig urealistisk generalisering.

Der er ingen tvivl om, at der i forslaget ligger en omfordeling til fordel for børnefamilierne. Dette fremgår dels af forsøgsrapporten og dels af de oversigter over forslagets økonomiske konsekvenser, som blev tilsendt Folketingets socialudvalg i forbindelse med behandlingen af L 116.

Selve beregningen i Mødrehjælpens eksempel er korrekt (idet børnetillægget dog er sat 4 kr. for lavt).

Det skal imidlertid bemærkes, at »dagpengeloftet« i L 53 ikke er et egentligt loft, som det kendes efter de nugældende regler, idet dagpengeloftet i L 53 udelukkende benyttes for kontanthjælpsmodtagere, hvis individuelle loft (90 pct. af hidtidige indtægter) er lavere end dagpengemaksimum efter skat.

Efter de nugældende regler er dagpengeloftet derimod et generelt loft for alle kontanthjælpsmodtagere uanset hidtidigt leve-niveau, og det er ikke rigtigt, at der ofte ydes

hjælp ud over dagpengeloftet på grund af høje boligudgifter eller store forsørgelsesbyrder.

I forbindelse med forundersøgelserne for kontanthjælpsforsøget i 1983 undersøgte man anvendelsen af § 37, stk. 3-reglen, og kun ca. 4 pct. af kontanthjælpsmodtagerne fik dengang hjælp ud over dagpengeloftet efter de gældende regler.

Da man efter nugældende regler *aldrig* kan få udmålt kontanthjælp ud over det individuelle loft (hittidigt levestandard), selv om

dette loft er lavere end dagpengeloftet, er der med reglerne i L 53 i realiteten tale om en lempelse af begrænsningerne på grund af lofter.

Endelig skal man påpege, at selv om der kun er plads til en boligudgift på 1.808 kr. i Mødrehjælpens eksempel, svarer dette faktisk til en reel husleje på omkring 2.900 kr./md., når der tages højde for boligsikringen og der regnes med ca. 500 kr./md. til varme, el og lign. – altså med en samlet bruttoboligudgift på 3.400 kr./md.

Den Selvejende Institution Mødrehjælpen af 1983

Den 10. december 1986

Folketingets socialudvalg

Som supplement til Mødrehjælpens fremsendte materiale til Folketingets socialudvalg, dateret den 27. f.m., tillader vi os hermed at fremsende yderligere i forbindelse med lovforslag nr. L 53 om ændring af bistanndsloven.

ad § 37, stk. 2

Efter 8. linie: . . . overstiger disse grundydelse: »Gravide kvinder modtager dog hjælp af samme størrelse som hjælpen beregnet til over 23-årige personer«.

Efter sidste sætning: . . . vil være i stand til at klare sig selv, indføjes: »For gravide reguleres grunddydelsen dog først 6 måneder efter fødslen«.

Begrundelse

Det har vist sig, at ganske unge gravide lever under særdeles dårlige social-økonomiske vilkår, hvis de overføres til de særlige ydelser for under 23-årige. Selv om der i ændringsforslaget til kontanthjælpsbestemmelserne er foreslået et særligt kosttilskud, hvilket skal uddybes senere, mener vi, at både bolig-mæssigt og på en lang række andre områder er deres levestandard så dårlig, at det er en trussel for selve svangerskabet og i øvrigt kan motivere til abort. Samtidig mener vi også, at det er særdeles u hensigtsmæssigt under et svangerskab at overføre en gravid kvinde, der er enlig, til den lavere ydelse efter 9 måneders reglen.

Argumentationen er den samme som ovenfor. Samtidig foreslås, at reguleringen først finder sted efter en 6 måneders periode, svarende til almindelig barselorlov.

Forslaget skal ses i sammenhæng med ønsket om, at der for vanskeligt stillede gravide kvinder og for kvinder i tiden umiddelbart efter fødslen pålægges social- og sundhedsforvaltningerne at udarbejde en samlet bistanndsplan for at undgå, at svangerskab og fødsel bliver indledning til en social deroute, som det er vanskeligt at rette op på senere.

ad § 40, stk. 1

Efter 2. punktum: . . . pågældendes helbred, indføjes: »Det samme gælder, hvis pågældende er uarbejdsdygtig på grund af et vanskeligt forløbende svangerskab«.

ad § 41, 1. afsnit

Efter sidste punktum: . . . stand til at klare sig selv: »For gravide kvinder, der ikke lever i ægteskabs- eller samlivsforhold, skal det sociale udvalg senest 3 måneder før forventet fødsel i samarbejde med modtageren i forbindelse med udvidet rådgivning og vejledning sørge for, at der lægges en samlet bistanndsplan for moders og barns fremtid«.

§ 46 a

Sidste punktum, som erstattes af komma, og fortsætter med: », enten efter det sociale udvalgs vurdering eller efter henstilling fra læge i forbindelse med de løbende svangerskabsundersøgelser eller fra sundhedsplejersken«.

§ 46 c

Efter sidste punktum: . . . afholde udgifterne herved, tilføjes: »eller har behov for særlig indsats for at bevare børnene i hjemmet eller fremskynde en hjemgivelse«.

Forslag til nyt § 46 d

»Særlig vanskeligt stillede gravide kvinder kan ydes hjælp til svangerskabstøj. Til kvinder, der lever under vanskelige vilkår, kan desuden ydes hjælp til spædbørnsudstyr, barneseng og barnevogn, hvis familien ikke selv er i stand til at afholde udgifterne«.

Begrundelse

Det må præciseres, eventuelt ved revision af kontanthjælpsforslaget, at der i § 46 anlægges den af Ankestyrelsen: fastholde lempeligere trangsvurdering, end der f.eks. anvendes i den nuværende § 40, stk. 1.

Baggrunden for de stillede forslag er herudover fremsendt i skrivelse af 27. november 1986.

Bistanndsloven

ad § 91

5. linie, 1. punktum: . . . skoling. Her indføjes: »*Amtsrådet skal desuden sørge for, at personer efter længere tids fravær fra arbejdspladsen og efter eventuelt langvarig forsørgelse kan tilbydes erhvervsforberedende kurser, med gentilpasning til arbejdsmarkedet eller revalidering for øje* (fortsætter derefter med nuværende tekst: Amtsrådet skal . . .).

ad § 91

Stk. 2, 2. linie efter beskyttede virksomheder indføjes: »*erhvervsforberedende kurser*« (fortsætter med . . . m.v. kan oprettes og drives . . .).

ad § 101

Ny tekst: »Amtsrådet kan drive rekreati- ons- og aflastningshjem for gravide kvinder og mødre med børn. Amtsrådet kan endvidere indgå overenskomst med en selvejende institution om retten til at råde over pladser på denne«.

Stk. 2: »Der skal i hjemmene kunne optages kvinder, hvis forhold i tiden omkring en fødsel er særlig vanskelige, eller som trænger til en speciel indsats for igen at kunne fungere i forhold til børn, hjem og arbejdsmarked. Mødrene kan under opholdet medbringe de-

res børn. Det påhviler det sociale udvalg i samarbejde med institutionen og den pågældende at udarbejde en egentlig bistanndsplan.«

Begrundelse

De få tilbageblevne mødre- og svangrehjem er ikke alle umiddelbart tilpasset ny tids krav og har slet ikke et egentligt socialpædagogisk og revaliderende sigte. Hjemmene bør efter Mødrehjælpens vurdering eksistere, da mange kvinder, både i spørgsmålet omkring abort-ikke-abort og spørgsmål i forhold til barnets far, de meget stor boligproblemer, der ofte eksisterer og en betydelig usikkerhed omkring fremtiden som enlig mor har brug for, ikke alene et opholdssted, men også et sted, hvor der ydes egentlig stimulation og støtte til at få genetableret en rimelig tilværelse under hensyn til deres nye situation. Mødrehjælpen overvejer snarest at åbne en sådan forsøgsvirksomhed.

ad § 135, stk. 2

Sidste punktum: . . . mellem Amtskommunerne. Fortsætter med: »*I særlige tilfælde kan udgiften afholdes fuldt ud af staten, jf. stk. 1.*«.

Begrundelse

Mødrehjælpen ønsker denne tilføjelse, fordi vi mener, at det i omstillingsforsøget i den sociale sektor vil muliggøre drift af sociale institutioner og organisationer, der arbejder med disse problemer.

Den Selvejende Institution Mødrehjælpen af 1983

Den 10. december 1986

HANNE REINTOFT

formand

Socialministeriet

Den 15. december 1986

Kommentarer til skrivelse af 10. december 1986 fra Mødrehjælpen af 1983

(L 53 – bilag 40)

ad § 37, stk. 2, og § 46 a

Socialministeriet har den 9. december 1986 stillet ændringsforslag, hvorefter unge gravide, der har passeret 12. svangerskabsuge, får ret til at modtage samme grundydelse som personer over 23 år.

ad § 40, stk. 1 (nr. 2)

Det er Socialministeriets opfattelse, at en kvinde, der er uarbejdsdygtig på grund af et vanskeligt forløbende svangerskab, vil være omfattet af den foreslåede formulering af § 40, stk. 1, nr. 2.

ad § 41, 1. afsnit

Det følger af bistandslovens § 28, at det sociale udvalg kan yde vederlagsfri løbende vejledning og rådgivning og er forpligtet til ved opsøgende virksomhed at rette sådant tilbud til *enhver*, som må antages at trænge hertil.

ad § 46 c

Socialministeriet forstår tilføjelsen således, at der ikke skal gælde en økonomisk betingelse i de situationer, som i øvrigt er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det er Socialministeriets opfattelse, at hjælp efter bistandsloven bør forbeholdes de vanskeligst stillede familier. Det tilføjes, at den foreslåede § 46 c ikke indeholder begænsninger med hensyn til, hvilke foranstaltninger der kan ydes hjælp til.

ad forslag til nyt § 46 d

Socialministeriet mener ikke, at der er behov for en ny bestemmelse som foreslået af

Mødrehjælpen, idet der efter den foreslåede affattelse af § 46 er mulighed for at yde hjælp til de formål, der er nævnt i Mødrehjælpen's forslag.

Den økonomiske betingelse svarer ganske til betingelsen i den gældende lovs § 40, stk. 1.

ad § 91

Der er intet til hinder for, at amtskommunerne efter de gældende regler udbygger de eksisterende revalideringsinstitutioner med erhvervsforberedende kurser som foreslået af Mødrehjælpen.

Der foregår allerede forsøg på omstilling af institutionerne med henblik på bedre tilpasning til arbejdsmarkedet.

ad § 101

Mødrehjælpen's ønske om at Mødre-svanegrehjem yder egentlig stimulation til mødrene, for at de kan genetablere en rimelig tilværelse, kræver ingen ændring af den gældende lovtekst.

Socialudvalgets pligt til at rådgive og udarbejde bistandsplan fremgår af andre bestemmelser (§ 28) i bistandsloven med tilhørende cirkulærer og vejledninger.

ad § 135, stk. 2

For at muliggøre omstillingsforsøg i den sociale sektor mener Mødrehjælpen, der bør skabes hjemmel til, at udgifterne ved lands- eller landsdelsdækkende specialrådgivningsinstitutioner i særlige tilfælde kan dækkes fuldt ud af staten.

De gældende regler herom kan tilgodese behovet for iværksættelse af sådanne forsøg.

Bilag 3

Under behandlingen af L 116, Forslag til lov om ændring af bistandsloven. (Ændring af kontanthjælpsregler m.v.) (Folketingsåret 1985-86) modtog udvalget nedenstående notat fra Socialministeriet:

Notat om kontanthjælpsniveauet sammenlignet med andre befolkningsgruppers indtægter

I de vedlagte eksempler er den disponible indtægt efter betaling af skat, bolig (inkl. varme m.v.) og eventuelt daginstitution beregnet for henholdsvis en kontanthjælpsmodtager, en dagpengemodtager og en beskæftiget lønmodtager på lavtlønsområdet.

For hver modtagertype er der opstillet to alternative beregninger.

For lønmodtageren i beskæftigelse regnes med en bruttoårsindtægt på henholdsvis 125.000 kr. og 135.000 kr.

For dagpengemodtageren regnes med henholdsvis dagpengemaksimum og dagpenge efter dimittendsatsen.

For kontanthjælpsmodtageren regnes med henholdsvis udmålt behov efter reglerne i L 116 og kontanthjælp svarende til loftet efter dimittendsatsen. I eksemplerne 6-10 er disse to beregninger identiske, og i eksempel 11 er opstillet en beregning for henholdsvis en udeboende og en hjemmeboende, der får hjælp efter »unge-reglerne«.

Ved beregningen af kontanthjælp svarende til det udmålte behov forudsættes, at den udmålte hjælp er lavere end 90 pct. af den hidtidige indtægt, men dette vil også i alle eksemplerne være korrekt, hvis blot den hidtidige bruttoindtægt har været højere end ca. 110.000 kr.

I alle beregningerne er medtaget virkningen af boligsikring og dagstitutionsbetaling (landsgennemsnit), mens børnetilskud, normalbidrag og »børnecheck« ikke er medtaget, idet disse ydelser er identiske for alle modtagergrupper.

I eksemplerne 2 A-B og 3 A-B tages udgangspunkt i enkelte kommuners daginstitutionstakst og skatteprocent.

Eksemplerne tager udgangspunkt i situationen for en enlig kvinde med bestemte for-

udsætninger om husleje, indirekte boligudgifter og ligningsmæssige fradrag, hvorefter disse beløb og børneantallet varieres i de efterfølgende eksempler.

Eksemplerne må kun opfattes som enkeltstående beregningseksempler, og selv om der er valgt »rimelige« beregningsforudsætninger, udtrykker disse ikke nødvendigvis landsgennemsnitlige forhold.

Eksemplerne gennemgås kort i det følgende.

Eksempel 1:

Dette eksempel viser, at enlige uden børn er betydeligt ringere stillet end beskæftigede og dagpengemodtagere på maksimum. Også dagpengemodtagere på dimittendsatsen er bedre stillet end kontanthjælpsmodtagerne.

Dette skyldes naturligvis dels, at der ikke udmåles noget børnetillæg til kontanthjælpsmodtageren, dels at ingen af modtagerne belastes af en dagstitutionsudgift og endelig, at boligsikringen for familier uden børn ikke specielt tilgodeser lavindkomstfamilier.

Eksempel 2:

Eksemplet adskiller sig kun fra eksempel 1 derved, at kvinden har ét barn i vuggestue.

Som det fremgår, er forskellen i disponibel indtægt mellem de forskellige modagertyper imidlertid indsnævret betydeligt i forhold til eksempel 1.

I eksemplet er forskellen mellem kontanthjælpsmodtageren og dagpengemodtageren på maksimum kun 3.251 kr. respektive 3.487 kr. pr. år svarende til 270-290 kr. pr. måned, og dagpengemodtageren på dimittendsatsen har en disponibel årsindtægt, der ligger knap 3.000 kr. under kontanthjælpsmodtagerens.

Samtidig bemærkes i øvrigt, at forskellen mellem kontanthjælp svarende til udmålt behov og kontanthjælp svarende til dimittendsatsen er minimal i dette eksempel.

Eksempel 2 A og 2 B:

En væsentlig forklaring på, at kontanthjælpsmodtageren i eksempel 2 var relativt bedre stillet end i eksempel 1, er naturligvis, at kontanthjælpsmodtageren får fuld friplads i daginstitution.

Dagstitutionsbetalingen varierer imidlertid betydeligt fra kommune til kommune, og i eksemplerne 2 A og 2 B er derfor opstillet en tilsvarende beregning som i eksempel 2, men med daginstitutionstakst og skatteprocent svarende til henholdsvis landets dyreste og landets billigste dagstitutionskommune.

Bolig- og varmeudgiften samt de ligningsmæssige fradrag, er derimod ikke ændret i forhold til eksempel 2, idet disse beløb i eksemplerne er valgt mere arbitrært, og det antages, at man i enhver kommune vil kunne finde familier med beløb for disse variable svarende til beløbene i eksemplet.

Som det ses, varierer den disponible indtægt med omkring 7.500 kr. for den beskæftigede med en bruttoindtægt på 135.000 kr., afhængigt af bopælskommunen.

Også for de øvrige modtagertyper varierer den disponible indtægt betydeligt, mens der ikke er nogen forskel i kontanthjælpsmodtagernes disponible indtægt.

Dette betyder naturligvis også, at kontanthjælpsmodtagerens økonomiske stilling i forhold til de øvrige grupper er stærkt afhængig af kommunens daginstitutionstakst og skatteprocent.

Eksempel 3:

I dette eksempel har kvinden både et barn i vuggestue og et barn i børnehave.

Som det fremgår, er billedet nu vendt i forhold til eksempel 2, således at kontanthjælpsmodtageren med hjælp svarende til udmålt behov har en højere disponibel indtægt end nogen af de øvrige modtagertyper.

Samtidig fremgår det, at kontanthjælpsmodtageren med hjælp svarende til dimittendsatsen er bedre stillet end begge dagpenge-modtagerne.

Forklaringen på disse forhold er naturligvis, at boligsikringen er højere for kontant-

hjælpsmodtagerne, der samtidig får fuld friplads i daginstitutionerne, mens forældrebetalingen i dette eksempel vejer tungt for de øvrige modtagertyper.

Eksempel 3 A og 3 B:

Også for eksempel 3 er der opstillet to alternative beregninger svarende til situationen i henholdsvis billigste og dyreste dagstitutionskommune.

Som det var tilfældet i eksempel 2, er dagstitutionsbetalingen også i eksempel 3 af afgørende betydning for kontanthjælpsmodtagerens relative økonomiske stilling.

Af eksempel 3 A fremgår det f.eks., at selv kontanthjælpsmodtageren, der får hjælpen begrænset af loftet svarende til dimittendsatsen, har omkring 3.000 kr. mere i disponibel indtægt end den bedst stillede blandt de øvrige persongrupper i landets dyreste dagstitutionskommune.

Eksempel 4:

Eksemplet svarer til eksempel 2, hvor kvinden har ét barn i vuggestue, men illustrerer, at blot en beskeden ændring i en enkelt beregningsforudsætning kan ændre beregningen af den disponible indtægt betydeligt. I eksemplet er de ligningsmæssige fradrag kun sat til 6.000 kr., hvor beløbet i de første tre eksempler har været 10.000 kr.

De 6.000 kr. svarer nogenlunde til udgiften til faglige kontingenter.

Som det fremgår, får denne ændring betydning både for skatten, boligsikringen og dagstitutionsbetalingen, og den disponible indtægt for kontanthjælpsmodtageren er derfor omtrent på højde med den disponible indtægt for modtageren med dagpengemaksimum.

I forhold til de beskæftigede er differencen reduceret betydeligt sammenlignet med eksempel 2.

Eksempel 5:

Også i eksempel 5 er der blot ændret på en enkelt beregningsforudsætning i forhold til eksempel 2, idet den månedlige bruttohusleje er forhøjet til 2.500 kr.

Dette slår igennem for alle modtagertyper undtagen kontanthjælpsmodtageren med hjælp svarende til udmålt behov, der jo altid vil få dækket boligudgifterne og derfor stilles

relativt bedre i forhold til de øvrige modtagergrupper end i eksempel 2.

Derimod forringes den økonomiske situation for kontanthjælpsmodtageren, der begrænses af dimittendsatsen.

Eksemplerne 6-10:

Eksemplerne svarer til eksemplerne 1-5, men for kontanthjælpsmodtageren er hjælpen beregnet efter satserne for hjælp efter 9 måneder.

Kontanthjælpsmodtageren er i alle disse eksempler – naturligvis – relativt ringere stillet end i eksemplerne 1-5, men i øvrigt sva-

rer variationerne mellem de enkelte eksempler til variationerne mellem de første 5 eksempler.

Eksempel 11:

Dette eksempel svarer i princippet til eksempel 1, men kontanthjælpsberegningerne er gennemført efter de særlige regler for unge under 23 år.

Som det fremgår, er kontanthjælpsmodtagerne under disse regler væsentligt ringere stillet end nogen af de øvrige modtagerkategorier.

Eksempel 1:

Enlig kvinde uden børn. Bruttohusleje 2.000 kr./md. og udgift til varme, el m.v. 500 kr./md. Ved skatteberegningerne forudsættes i alle situationer ligningsmæssige fradrag på 10.000 kr./år.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavtlønsområdet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp	
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend-sats	Udmålt behov	Dimittend-sats
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	57.060	54.400
÷ Skat	÷ 44.997	÷ 51.237	÷ 36.127	÷ 25.471	0	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring.....	3.600	1.872	3.600	3.600	3.600	3.600
Disponibel indtægt..	53.603	55.635	44.473	32.929	30.660	28.000

Eksempel 2:

Som eksempel 1, men kvinden har ét barn i vuggestue.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavtlønsområdet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp	
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend-sats	Udmålt behov	Dimittend-sats
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	54.636*)	54.400
÷ Skat	÷ 44.997	÷ 51.237	÷ 36.127	÷ 25.471	0	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring.....	5.616	3.744	8.148	10.692	12.936	12.936
÷ Daginstitution ...	÷ 10.618	÷ 11.962	÷ 8.198	÷ 5.242	0	0
Disponibel indtægt..	45.001	45.545	40.823	34.779	37.572	37.336

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 2 A:

Som eksempel 2, men skat og daginstitutionsbetaling beregnes som i landets dyreste daginstitutionskommune.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavt- lønsområdet med årsind- tægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp	
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend- sats	Udmålt be- hov	Dimittend- sats
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	54.636*)	54.400
÷ Skat	÷ 43.017	÷ 49.047	÷ 34.524	÷ 24.334	0	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring	5.616	3.744	8.148	10.692	12.936	12.936
÷ Daginstitution ...	÷ 16.258	÷ 18.316	÷ 12.554	÷ 8.026	0	0
Disponibel indtægt..	41.341	41.381	38.070	33.132	37.572	37.336

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 2 B:

Som eksempel 2, men skat og daginstitutionsbetaling beregnes som i landets billigste daginstitutionskommune.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavt- lønsområdet med årsind- tægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp	
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend- sats	Udmålt be- hov	Dimittend- sats
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	54.636*)	54.400
÷ Skat	÷ 46.327	÷ 52.708	÷ 37.202	÷ 26.233	0	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring	5.616	3.744	8.148	10.692	12.936	12.936
÷ Daginstitution ...	÷ 6.352	÷ 7.156	÷ 4.904	÷ 3.136	0	0
Disponibel indtægt..	47.937	48.880	42.042	36.123	37.572	37.336

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 3:

Som eksempel 1, men kvinden har ét barn i vuggestue og ét barn i børnehave.

+ Boligsikring.....	7.200	5.436	9.228	11.700	13.608	14.064
÷ Daginstitution ...	÷ 11.578	÷ 13.186	÷ 8.683	÷ 5.146	0	0
Disponibel indtægt..	44.295	44.542	40.343	35.121	42.180	38.464

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 4:

Som eksempel 2 (ét barn i vuggestue), men de ligningsmæssige fradrag sættes kun til 6.000 kr.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavt-lønsmrådet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp	
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend-sats	Udmålt be-hov	Dimittend-sats
Bruttoindtægt.....	125.000	135.000	107.000	84.800	54.636*)	54.400
÷ Skat	÷ 47.493	÷ 53.733	÷ 38.047	÷ 27.390	0	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring.....	4.872	2.988	7.764	10.236	12.936	12.936
÷ Daginstitution ...	÷ 11.155	÷ 12.499	÷ 8.736	÷ 5.779	0	0
Disponibel indtægt..	41.224	41.756	37.981	31.867	37.572	37.336

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 5:

Som eksempel 2 (ét barn i vuggestue), men bruttohuslejen er 2.500 kr./md.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavt-lønsmrådet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp	
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend-sats	Udmålt be-hov	Dimittend-sats
Bruttoindtægt.....	125.000	135.000	107.000	84.800	56.244*)	54.400
÷ Skat	÷ 44.997	÷ 51.237	÷ 36.127	÷ 25.471	0	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 30.000	÷ 30.000	÷ 30.000	÷ 30.000	÷ 30.000	÷ 30.000
+ Boligsikring.....	10.116	8.244	12.708	15.192	17.328	17.436
÷ Daginstitution ...	÷ 10.618	÷ 11.962	÷ 8.198	÷ 5.242	0	0
Disponibel indtægt..	43.501	44.045	39.383	33.279	37.572	35.836

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 6:

Enlig kvinde uden børn. Bruttohusleje 2.000 kr./md. og udgift til varme, el m.v. 500 kr./md. Ved skatteberegningerne forudsættes i alle situationer ligningsmæssige fradrag på 10.000 kr./år.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavtlønsområdet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontant-hjælp efter 9 måneder
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend-sats	
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	52.476
÷ Skat	÷ 44.997	÷ 51.237	÷ 36.127	÷ 25.471	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring	3.600	1.872	3.600	3.600	3.600
Disponibel indtægt	53.603	55.635	44.473	32.929	26.076

Eksempel 7:

Som eksempel 6, men kvinden har ét barn i vuggestue.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavtlønsområdet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontant-hjælp efter 9 måneder
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend-sats	
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	49.488*)
÷ Skat	÷ 44.997	÷ 51.237	÷ 36.127	÷ 25.471	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring	5.616	3.744	8.148	10.692	13.500
÷ Daginstitution	÷ 10.618	÷ 11.962	÷ 8.198	÷ 5.242	0
Disponibel indtægt	45.001	45.545	40.823	34.779	32.988

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 8:

Som eksempel 6, men kvinden har ét barn i vuggestue og ét barn i børnehave.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavtlønsområdet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontant-hjælp efter 9 måneder
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend-sats	
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	53.424*)
÷ Skat	÷ 44.997	÷ 51.237	÷ 36.127	÷ 25.471	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring	7.200	5.436	9.228	11.700	14.172

÷ Daginstitution	÷ 16.718	÷ 19.040	÷ 12.538	÷ 7.430	0
Disponibel indtægt	40.485	40.159	37.563	33.599	37.596

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 9:

Som eksempel 7 (Ét barn i vuggestue), men de ligningsmæssige fradrag sættes kun til 6.000 kr./år.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavtlønsområdet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp efter 9 måneder
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittendsats	
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	49.488*)
÷ Skat	÷ 47.493	÷ 53.733	÷ 38.047	÷ 27.390	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000
+ Boligsikring	4.872	2.988	7.764	10.236	13.500
÷ Daginstitution	÷ 11.155	÷ 12.499	÷ 8.736	÷ 5.779	0
Disponibel indtægt	41.224	41.756	37.981	31.867	32.988

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 10:

Som eksempel 7 (ét barn i vuggestue), men bruttohuslejen er 2.500 kr./md.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavtlønsområdet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp efter 9 måneder
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittendsats	
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	51.096*)
÷ Skat	÷ 44.997	÷ 51.237	÷ 36.127	÷ 25.471	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000
÷ Bruttohusleje	÷ 30.000	÷ 30.000	÷ 30.000	÷ 30.000	÷ 30.000
+ Boligsikring	10.116	8.244	12.708	15.192	17.892
÷ Daginstitution	÷ 10.618	÷ 11.962	÷ 8.198	÷ 5.242	0
Disponibel indtægt	43.501	44.045	39.383	33.279	32.988

*) Der forudsættes simultan beregning af boligsikring og kontanthjælp.

Eksempel 11:

Enlig kvinde uden børn. Bruttohusleje 2.000 kr./md. og udgift til varme, el m.v. 500 kr./md. Ved skatteberegningerne forudsættes i alle situationer ligningsmæssige fradrag på 10.000 kr./år.

Kr./år Satsniveau: 1. april 1986	I beskæftigelse på lavt-lønsmrådet med årsindtægt på:		Modtager A-dagpenge		Modtager kontanthjælp efter »unge-reglerne«	
	125.000 kr.	135.000 kr.	Maksimum	Dimittend-sats	Udeboende	Hjemmeboende
Bruttoindtægt	125.000	135.000	107.000	84.800	48.384 ¹⁾	14.532 ¹⁾
÷ Skat	÷ 44.997	÷ 51.237	÷ 36.127	÷ 25.471	0	0
÷ Varme m.v.	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	÷ 6.000	0 ²⁾
÷ Bruttohusleje	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	÷ 24.000	0 ²⁾
+ Boligsikring	3.600	1.872	3.600	3.600	3.600	0 ²⁾
Disponibel indtægt ..	53.603	55.635	44.473	32.929	21.984	14.532

1) Lovforslagets sats er omregnet til april 1986-niveau.

2) Det er forudsat, at den unge hjemmeboende ikke betaler husleje m.v. til forældrene, men den disponible indtægt vil være uændret, selv om der betales husleje, idet boligudgiften dækkes efter regning.

Kontanthjælpsmodtagere på »unge-reglerne« i 1985 oplyst ud fra forsøgsmaterialet og opdelt i aldersgrupper

Tabellen viser kontanthjælpsmodtagere efter »unge-reglerne« opdelt i aldersgrupper. Endvidere er vist de samlede udgifter til gruppen fordelt på aldersgrupper. Oplysningerne om udgifternes fordeling er usikker, idet det samlede udgiftsbeløb for hele gruppen er fordelt efter antallet af unges fordeling.

	Unge 18-19 år		Unge 20-22 år		I alt	
	Antal	Beløb i mill. kr.	Antal	Beløb i mill. kr.	Antal	Beløb i mill. kr.
1. Enlige	610	7	5.500	64	6.110	71
2. Samlevende	180	2	1.500	18	1.680	20
3. Samboende	610	7	5.500	64	6.110	71
4. I alt	1.400	16	12.500	146	13.900	162

Forsøgsmaterialets fordeling på sags- og familietyper opregnet til landsplan

Tabellen viser antal familier i 1985 ud fra forsøgsmaterialet, når dette opregnes til landsplan. Der er taget udgangspunkt i socialstyrelsens skøn over antal familier, der i 1985 modtog forbigående hjælp (210.000 familier) og uddannelseshjælp (38.000 familier).

	Hjælp indtil 9 måneder	Hjælp til »unge«	Hjælp efter 9 måneder	Uddannelseshjælp	I alt
1. Enlige	63.700	6.110	47.600	23.100	140.510
heraf:					
a. med børn	27.400	—	24.500	13.700	65.600
b. uden børn	36.300	6.110	23.100	9.400	74.910
2. Ægtepar	13.400	—	7.800	3.800	25.000

heraf:					
a. med børn	11.000	—	6.100	3.100	20.200
b. uden børn.....	2.400	—	1.700	700	4.800
3. Samlevende.....	19.200	1.680	11.000	5.600	37.480
heraf:					
a. med børn	9.400	—	8.200	1.300	18.900
b. uden børn.....	9.800	1.680	3.800	4.300	19.580
4. Samboende.....	24.800	6.110	8.600	5.500	45.010
heraf:					
a. med børn	2.700	—	2.000	1.200	5.900
b. uden børn.....	22.100	6.110	6.600	4.300	39.110
5. I alt	121.100	13.900	75.000	38.000	248.000
heraf:					
a. med børn	50.500	—	40.800	19.300	110.600
b. uden børn.....	70.600	13.900	34.200	18.700	137.400

Efter vedtagelse af L 53, Lov om ændring af bistandsloven. (Ændring af kontanthjælpsregler m.v.) modtog udvalget nedenstående henvendelse

Sjuskери med kontanthjælpen eller hvad?

Efter et tilsyneladende stort og grundigt stykke arbejde blev bistandslovens kontanthjælpsbestemmelser ændret i december 1986. Den »ny« bistandslov træder dog først i kraft 1. juli 1987. Heldigvis vil en række bistandsmodtagere sige. Det gælder først og fremmest de enlige og barnløse.

Jeg skal ikke her nærmere gennemgå de nye regler, men blot påpege en enkelt urimelighed. Den kan der stadigvæk nås at rette op på, for loven træder jo netop først i kraft 1. juli 1987.

Bistandshjælpen består efter ændringen af 3 bestanddele: En grundydelse, et boligtillæg og et børnetillæg. Den samlede hjælp, som er summen af disse bestanddele, kan højst udgøre 90 pct. af den hidtidige indtægt. Hjælpen ydes dog uden hensyn til 90 pct. grænsen i 2 tilfælde:

- 1) Der ydes hjælp uden begrænsning, hvis det udmålte behov er mindre end eller svarer til højeste netto-dagpengebeløb.
- 2) Der ses bort fra 90 pct. grænsen, når det udmålte behov overstiger højeste netto-dagpengebeløb, og den hidtidige indtægt ligger under dette beløb. Der udbetales en hjælp svarende til højeste netto-dagpengebeløb.

I en gennemsnitskommune vil netto-dagpengebeløbet pr. 1. juli ligge på ca. 5.700 kr. Intentionen med disse regler er helt klart at forenkle systemet og sikre kontanthjælpsmodtagere en hjælp op til netto-dagpengebeløbet, uanset at de har haft en indtægt lavere end dette beløb.

Som reglerne er udformet, er der imidlertid en stor gruppe personer, der vil komme i klemme. *Det gælder de personer, der har haft en indtægt lige over netto-dagpengebeløbet, og*

som har et udmålt behov over netto-dagpengebeløbet. Et eksempel kan vise virkningen:

Niels har haft en hidtidig indtægt på 5.800 kr. 90 pct. heraf er 5.220 kr. Hans udmålte behov ligger på 6.000 kr. Niels er ikke omfattet af den første undtagelse, som bekræfter ovenfor, idet det udmålte behov overstiger netto-dagpengebeløbet. Han er heller ikke omfattet af den anden undtagelse, fordi hans hidtidige indtægt ligger over netto-dagpengebeløbet. Med andre ord vil Niels få udbetalt de 90 pct. af 5.800 kr. = 5.220 kr.

Havde Niels derimod blot tjent f.eks. 5.680 kr., havde han opfyldt betingelsen i den anden undtagelse, og han ville være berettiget til 5.700 kr. i kontanthjælp. Kort og godt vil det sige, at det koster Niels 580 kr., at hans hidtidige indtægt overstiger netto-dagpengebeløbet med 100 kr.

Det må da vist være en fejl fra lovgiverens side. Det fremgår i hvert fald ikke af hverken bemærkningerne til lovændringerne, behandlingen i socialudvalget eller af folketingsdiskussionen, at urimeligheden har været tilsigtet, endsiige forudset.

Fejlen/urimeligheden rammer ikke blot nogle få enkelte personer. Mange har indtægter, der ligger lige over netto-dagpengebeløbet. Problemet består for dem, der ikke har en indtægt, som ligger mindst 10 pct. over netto-dagpengebeløbet.

Jeg håber, at det er en fejl, som et flertal i Folketinget vil skynde sig at rette op på. Det kan ret simpelt gøres ved at ændre i den anden undtagelsesbestemmelse. Reglen bør være, at der udbetales en hjælp svarende til højeste netto-dagpengebeløb, når det udmålte behov overstiger dette beløb, og modtagerens 90 pct. grænse ligger under højeste netto-dagpengebeløb.

Spørgsmål:

Udvalget anmoder om en hurtig kommentar på henvendelsen fra Erik Jappe.

Svar:

Det spørgsmål, som Erik Jappe rejser, vedrører den affattelse af § 37, stk. 5, i bistanndsloven, som træder i kraft 1. juli 1987.

Bestemmelsen lyder således:

»Stk. 5. Den samlede hjælp kan højst udgøre 90 pct. af den hidtidige indtægt. Dette gælder dog ikke, hvis den samlede hjælp er mindre end eller svarer til det beløb, der udbetales som højeste dagpenge efter § 47 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. med fradrag for skat af dette beløb. Hvis den samlede hjælp overstiger dagpengenes højeste beløb med fradrag af skat og pågældendes hidtidige indtægter ligger under dette beløb, udbetales en hjælp svarende til dagpengenes højeste beløb efter fradrag af skat. Ved beregning af skatten lægges det til grund, at personen alene beskattes af dagpengebeløbet. Ved hidtidig indtægt forstås indtægten i den seneste kalendermåned. Hvis dette beløb i det enkelte tilfælde ikke er et rimeligt udtryk for ansøge-

rens indtjeningsevne, anvendes i stedet den gennemsnitlige indtægt i de seneste 3 kalendermåneder.«

Selv om det ikke udtrykkeligt fremgår af lovtæksten, har det helt klart været hensigten, at 90 pct.s reglen kun skal have betydning, hvis der skal ydes en hjælp, der overstiger dagpengenes højeste beløb. Der henvises til bemærkningerne til § 37, stk. 5, afsnit 5, 3. pkt., i lovforslag nr. L 53. Her står følgende:

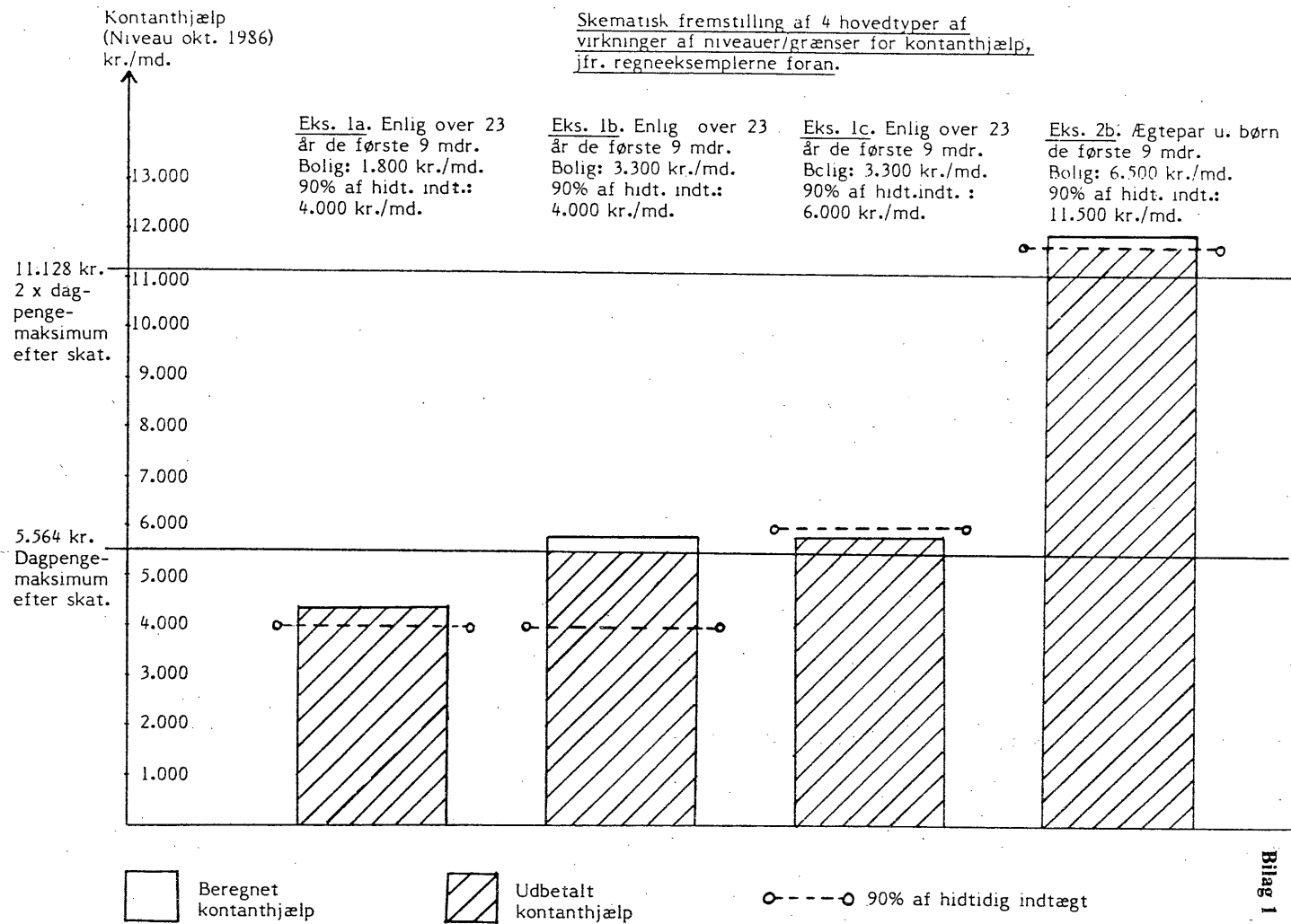
»Overstiger grundbeløb og tillæggene dagpengenes højeste beløb, er det en forudsætning for, at der kan udbetales en højere hjælp, at ansøgerens hidtidige indtægter giver grundlag herfor.«

Det betyder i Erik Jappes eksempel, at Niels i begge de opstillede tilfælde vil få udbetalt det maksimale dagpengebeløb på 5.700 kr., da hans beregnede hjælp ligger over de maksimale dagpenge og 90 pct. af de hidtidige indtægter ligger under dette niveau.

Princippet for anvendelsen af 90 pct.-reglen fremgår af vedlagte skematiske fremstilling af 4 hovedtyper af virkninger af niveauer/grænser for kontanthjælp efter de nye regler. Skemaet er med som bilag i vejledningen om de nye kontanthjælpsregler.

Mimi Stilling Jakobsen

/Birthe Frederiksen

Forslag til budget for Folketinget

for

finansåret 1988

(jf. § 47 i forretningsordenen for Folketinget).

På forslag til finanslov for finansåret 1988 foreslås under § 7. Folketinget, opført et beløb på 283.015.000 kr.

§ 7. Folketinget

	R	B	F
Nettotal	228.859.793	250.635.000	283.015.000
Folketinget	208.562.295	228.250.000	259.415.000
Institutioner i forbindelse med Folketinget	18.664.102	20.550.000	21.695.000
Deltagelse i internationalt parlamentarisk samarbejde	1.633.396	1.835.000	1.905.000

Folketinget

Vederlag til Folketingets medlemmer	48.977.037	60.900.000	65.300.000
Medlemspensioner og -eftervederlag	9.522.792	9.900.000	19.200.000
Medlemmernes rejseudgifter	6.432.224	7.100.000	7.800.000
Økonomisk bistand til partigrupperne og til aflønning m.v. af sekretærer for medlemmer	37.910.733	40.000.000	41.850.000
Studierejser, kurser m.v. for udvalg og medlemmer	1.951.796	2.450.000	2.980.000
Udvalgsomkostninger	83.005	100.000	100.000
Besøgs- og repræsentationsudgifter	1.566.233	2.000.000	2.000.000
Trykkeri- og bogbinderiudgifter	19.389.805	22.500.000	20.000.000
Bladhold, bogsamling og arkiv m.v.	879.470	1.080.000	1.150.000
Telefon-, telegram- og telexudgifter	1.547.864	1.500.000	1.700.000
Vedligeholdelse af Folketingsbygningen	9.253.539	5.890.000	8.780.000
Inventar	3.008.052	3.640.000	4.875.000
Lønninger til Folketingets personale	43.813.842	47.700.000	53.700.000
Honorarer	297.178	330.000	350.000
Særlige ydelser	2.531.363	3.000.000	3.450.000
Pensioner og understøttelser	5.812.176	6.450.000	7.100.000
Kontorholdsudgifter	2.702.079	3.100.000	3.450.000
Drift af edb-anlæg m.v.	12.743.844	10.440.000	15.500.000
Diverse udgifter	482.242	600.000	625.000
Indtægter:			
Salgsindtægter	71.335	60.000	60.000
Lokaleindtægter	271.644	370.000	435.000

Institutioner i forbindelse med Folketinget

Statsrevisoratet:

Lønninger til statsrevisorerne	820.349	860.000	925.000
Pensioner til fhv. statsrevisorer og efterlevende ægtefæller	207.426	215.000	215.000
Lønninger til personale	763.357	790.000	960.000
Kontorholdsudgifter	8.172	15.000	15.000
Trykkeriudgifter	630.207	800.000	800.000
Rejseudgifter m.v.	75.889	40.000	45.000

	R	B	F
Folketingets ombudsmand:			
Lønninger	5.978.623	6.565.000	7.150.000
Personalepensioner og -understøttelser	—	145.000	157.000
Rejseudgifter m.v.	35.855	80.000	145.000
Kontorholdsudgifter	434.410	300.000	300.000
Trykkeriudgifter	210.856	250.000	250.000
Lokaleudgifter	797.610	850.000	900.000
Nordisk Råd:			
Lønninger til personale	2.254.891	2.105.000	2.330.000
Personalepensioner og -understøttelser	—	320.000	370.000
Rejseudgifter	802.288	1.000.000	1.100.000
Kontorholdsudgifter	298.986	160.000	240.000
Trykkeriudgifter	354.374	300.000	375.000
Andre udgifter	279.823	130.000	160.000
Andel i fællesudgifter	4.710.986	5.625.000	5.258.000
Deltagelse i internationalt parlamentarisk samarbejde			
Dansk interparlamentarisk Gruppe:			
Tilskud til gruppen	495.000	475.000	560.000
North Atlantic Assembly:			
Medlemsbidrag	233.598	260.000	275.000
Rejseudgifter	225.990	450.000	370.000
Europarådet:			
Rejseudgifter	678.808	650.000	700.000